

PLYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

KARTA CHARAKTERYSTYKI

SEKCJA 1 : Identyfikacja substancji/mieszaniny i identyfikacja przedsiębiorstwa.

1.1 Identyfikator produktu .

nazwa wyrobu :

Płyn do mycia naczyń SENSITIVE

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane.

Płyn przeznaczony jest do ręcznego mycia naczyń.

Zastosowania odradzane : nieznane

1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

GARCHEM GARCZAREK Spółka Jawna

Kąkolewo 68 A , 62-066 Granowo , tel. +48 61 44-72-262

e-mail : garchem@garchem.pl

1.4 Numer telefonu alarmowego :

Informacja toksykologiczna w Polsce: 42 631 47 24 (w godz. 7-15)

Telefon alarmowy : 112

SEKCJA 2: Identyfikacja zagrożeń

2.1 Klasyfikacja substancji, lub mieszaniny .

Klasyfikacja wg rozporządzenia 1272/2008

Produkt drażniący, działa drażniąco na oczy. Eye Irrit. 2 , H319 działa drażniąco na oczy.

2.2 Elementy oznakowania.

Piktogramy określające rodzaj zagrożenia

Hasło ostrzegawcze: **UWAGA**

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia

H319 działa drażniąco na oczy

Zwroty wskazujące środki ostrożności

P102 Chronić przed dziećmi

P305+P351+P338 W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.

PLYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

P337+P313 W przypadku utrzymywania się działania drażniącego na oczy:
zasięgnąć porady/zgłosić się pod opiekę lekarza

2.3 Inne zagrożenia

Mieszanina nie spełnia kryteriów dla substancji PBT i vPvB zgodnie z załącznikiem XIII rozporządzenia (WE) 1907/2006.

SEKCJA 3 : Skład/ informacja o składnikach

3.1 Substancje

Nie dotyczy

3.2 M i e s z a n i n y

Wodny roztwór zawierający anionowe i niejonowe środki powierzchniowo czynne, kompozycję zapachową, konserwanty, barwniki oraz środki wspomagające wspomagające proces mycia
Składniki szkodliwe

2,0–5,0 % Alkohole C12-14, etoksylovane (1-2.5 TE), siarczanowane, sole sodowe,
nr indeksowy: nie dotyczy, nr CAS 68891-38-3, nr WE 500-234-8,
nr rejestracji 01-2119488639-16-XXXX

Klasyfikacja wg Rozporządzenia 1272/2008: Eye Dam. 1, H318 powoduje poważne uszkodzenie oczu ; Skin Irrit.2, H315 działa drażniąco na skórę
H412 działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

2,0- 5,0 % Kwasy benzenosulfonowe, C10-C13 pochodne alkilowe, sole sodowe ; nr indeksowy :
nie dotyczy ; nr CAS 68411-30-3, nr WE 270-115-0, nr rejestracji :
01-2119489428-22-XXXX

Klasyfikacja wg Rozporządzenia 1272/2008: Eye Dam. 1, H318 powoduje poważne uszkodzenie oczu ; Skin Irrit.2, H315 działa drażniąco na skórę ;
Aquatic Chronic 3 H412 działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

< 1,0 % Amidy, C8-18 i C18 nienasycone, N,Nbis(hydroksyetylowe) ; nr indeksowy :
nie dotyczy ; nr CAS: - , nr WE 931-329-6,
nr rejestracji : 01-2119490100-53-XXXX

Klasyfikacja wg Rozporządzenia 1272/2008: Eye Dam. 1, H318 powoduje poważne uszkodzenie oczu ; Skin Irrit.2, H315 działa drażniąco na skórę

SEKCJA 4. Środki pierwszej pomocy

4.1 Opis środków pierwszej pomocy

Drogi oddechowe:

Brak zagrożeń – niekonieczne .

Oczy:

Natychmiast płukać obficie oczy (przy wywiniętych powiekach) wodą przez co najmniej 15 minut. W razie potrzeby skontaktować się z okulistą .

Skóra:

Brak zagrożeń – niekonieczne .

Połknięcie:

Wyplukać jamę ustną. W razie potrzeby skontaktować się z lekarzem .

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Brak

PLYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczegółowego postępowania z poszkodowanym

Brak

SEKCJA 5. Postępowanie w przypadku pożaru

5.1 Środki gaśnicze:

Produkt niepalny . Pożary w obecności preparatu gasić środkami właściwymi dla palących się materiałów .

5.2 Szczegółowe zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Brak

5.3 Informacje dla straży pożarnej

Zbiorniki narażone na działanie wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości. O ile to możliwe usunąć produkt z obszaru zagrożenia. Środki ochrony dróg oddechowych, ubranie i rękawice ługoodporne

SEKCJA 6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

Odzież ochronna , rękawice ochronne z tworzywa sztucznego

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

O ile to możliwe zlikwidować wyciek. Nie dopuścić do przedostania się do wód gruntowych, zbiorników wodnych i kanalizacji

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

Przy dużych wyciekach miejsce gromadzenia się cieczy obwałować , zebraną ciecz odpompować. Małe ilości cieczy przysypać niepalnym materiałem chłonnym , zebrać do zamykanego pojemnika i skierować do utylizacji , a zanieczyszczoną powierzchnię spłukać obficie wodą .

6.4 Odniesienia do innych sekcji

Informacje dotyczące odpowiedniego sprzętu ochrony osobistej podano w sekcji 8

Usuwać zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w sekcji 13

SEKCJA 7. Postępowanie z substancjami i mieszaninami oraz ich magazynowanie

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

Postępować zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami bezpieczeństwa .

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Przechowywać w szczelnie zamkniętych pojemnikach nie narażonych na działanie promieni słonecznych , w wydzielonym pomieszczeniu magazynowym w temperaturze dodatniej .

7.3 Szczególne zastosowanie(-a) końcowe

Nieznane

SEKCJA 8. Kontrola narażenia / środki ochrony indywidualnej

8.1 Parametry dotyczące kontroli

PLYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

Wartości DNEL i PNEC

Nazwa produktu / składnika	Typ	Narażenie	Wartość	Populacja	Zaburzenie
Alkohole C12-14, etoksylogowane (1-2.5 TE), siarczanowane, sole sodowe	DNEL	Długotrwałe Skórny	2750 mg/kg Bw/dzień	Pracownicy	-
	DNEL	Długotrwałe Wdychanie	175 mg/m ³	Pracownicy	-

Nazwa produktu / składnika	Typ	Dane szczegółowe przedziału medium	Wartość	Szczegóły metodologii
Alkohole C12-14, etoksylogowane (1-2.5 TE), siarczanowane, sole sodowe	PNEC	Słodka woda	0,24 mg/l	Czynniki oceny
	PNEC	Słodka woda	0,024 mg/l	Czynniki oceny
	PNEC	Słodka woda	0,071 mg/l	Czynniki oceny
	PNEC	Osad słodkowodny	5.45 mg/kg	Podział równoważny
	PNEC	Osad słodkowodny	0,545 mg/kg	Podział równoważny
	PNEC	Gleba	0,946 mg/kg	Podział równoważny

Nazwa produktu / składnika	Typ	Narażenie	Wartość	Populacja	Zaburzenie
Kwasy benzenosulfonowe, C10-C13 pochodne alkilowe, sole sodowe	DNEL	Długotrwałe Skórny	170 mg/kg bw/dzień	Pracownicy	-
	DNEL	Długotrwałe Wdychanie	12 mg/m ³	Pracownicy	-
	DNEL	Długotrwałe Spożycie	0,85 mg/kg bw/dzień	Konsumenci	-
	DNEL	Długotrwałe Skórny	85 mg/kg bw/dzień	Konsumenci	-
	DNEL	Długotrwałe Wdychanie	12 mg/m ³	Konsumenci	-

Nazwa produktu / składnika	Typ	Dane szczegółowe przedziału medium	Wartość	Szczegóły metodologii
Kwasy benzenosulfonowe, C10-C13 pochodne alkilowe, sole sodowe	PNEC	Słodka woda	0,268 mg/l	Czynniki oceny
	PNEC	Morska woda	0,0268 mg/l	Czynniki oceny
	PNEC	Osad	8,1 mg/kg	Czynniki oceny
	PNEC	Morski ścieki	0,0167 mg/l	Czynniki oceny
	PNEC		3,43 mg/l	Czynniki oceny

PLYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

Najwyższe dopuszczalne stężenia : nie dotyczy
(Rozporządzenie MRPiPS z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy , Dz. U. 2018 poz. 1286.)

8.2 Kontrola narażenia

Ochrona dróg oddechowych:

Nie jest wymagana

Ochrona ciała:

Nie jest wymagana

Ochrona rąk:

Nie jest wymagana

Ochrona oczu:

Nie jest wymagana

SEKCJA 9. Właściwości fizyczne i chemiczne

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

Wygląd : lepka ciecz barwy zielonej

Zapach : przyjemny, właściwy dla użytej kompozycji zapachowej

pH : 6,00-8,00

temperatura wrzenia [°C] : ok. 100

temperatura topnienia [°C] : ok. 0

temperatura zapłonu [°C] : brak danych

temperatura samozapłonu [°C] : nie dotyczy

dolna granica wybuchowości : nie dotyczy

górną granicę wybuchowości : nie dotyczy

gęstość par względem powietrza : brak danych

współczynnik załamania światła : brak danych

współczynnik podziału n-oktanol – woda : brak danych

prężność par: brak danych

gęstość w 20 °C [g/cm³] : ok. 1,00

rozpuszczalność w wodzie w 20 °C : mieszalny

rozpuszczalność w innych rozpuszczalnikach : brak danych

9.2 Inne informacje

Brak

SEKCJA 10. Stabilność i reaktywność

10.1 Reaktywność

Produkt nie wykazuje aktywności.

10.2 Stabilność chemiczna

Produkt stabilny chemicznie.

10.3 Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Brak danych

10.4 Warunki, których należy unikać

Unikać przemrożenia.

PLYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

10.5 Materiały niezgodne

Brak .

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu

Tlenki węgla

SEKCJA 11. Informacje toksykologiczne

11.1 Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Stężenie oraz dawki śmiertelne i toksyczne :

Alkohole C12-14, etoksylogowane (1-2.5 TE), siarczanowane, sole sodowe

LD₅₀ doustnie, mg/kg (szczur) : >2000

LD₅₀ skóra, mg/kg (szczur): >2000

Kwasy benzenosulfonowe, C1-C13 pochodne alkilowe, sole sodowe

LD₅₀ doustnie, mg/kg (szczur) :1080

LD₅₀ skóra, mg/kg (szczur): >2000

Amidy, C8-18 i C18 nienasycone, N,Nbis(hydroksyetylowe)

LD₅₀ doustnie, mg/kg (szczur) : >5000

LD₅₀ skóra, mg/kg (szczur): >2000

Toksyczność mieszaniny

Toksyczność ostra:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie żrące/drażniące na skórę :

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Poważne uszkodzenie oczu/działanie drażniące na oczy:

Działa drażniąco na oczy.

Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie mutagenne na komórki rozrodcze:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie rakotwórcze:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Szkodliwe działanie na rozrodczość:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

SEKCJA 12. Informacje ekologiczne

12.1 Toksyczność

Toksyczność dla organizmów wodnych

Toksyczność ostra - komponenty

Alkohole C12-14, etoksylogowane (1-2.5 TE), siarczanowane, sole sodowe

Toksyczność ostra dla ryb (Brachydanio rerio) LC₅₀ : >1-10 mg/l (OECD 203)

Toksyczność ostra dla skorupiaków Daphnia magna EC₅₀ : >1-10 mg/l/48h (OECD 202)

PLYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

Toksyczność ostra dla skorupiaków alg *Desmodesmus subspicatus* : EC₅₀ >10-100 mg/l/72h (OECD201)

Kwasy benzenosulfonowe, C10-C13 pochodne alkilowe, sole sodowe

Toksyczność ostra dla ryb (*Lepomis macrochirus*) LC₅₀ : 1,67 mg/l / 96 h

Toksyczność ostra dla skorupiaków *Daphnia magna* EC₅₀ : 2,9 mg/l/48h (OECD 202)

Amidy, C8-18 i C18 nienasycone, N,Nbis(hydroksyetylowe)

Toksyczność ostra dla ryb (*Orconhynchus mykiss*) LC₅₀ : 2,4 mg/l / 96 h

Toksyczność ostra dla alg (*Desmodesmus subspicatus*) EC₅₀ : 3,9 mg/l/72h

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu

Środki powierzchniowo czynne zawarte w preparacie są biodegradowalne i spełniają wymogi rozporządzenia WE Nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 31. marca 2004 r. w sprawie detergentów (Dz. Urz. UE.L.2004 nr104) z późn. zm.

12.3 Zdolność do bioakumulacji

Nie akumuluje się

12.4 Mobilność w glebie

Brak danych

12.5 Wyniki oceny wartości PBT i vPvB

Nie zawiera substancji PBT i vPvB

12.6 Inne szkodliwe skutki działania

Brak

SEKCJA 13. Postępowanie z odpadami

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów

Przestrzegać ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. 2013 poz. 21).
Przestrzegać ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi Dz.U. 2013 poz. 888, oraz rozporządzenia MOŚ z 09 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. , poz. 1923).

SEKCJA 14. Informacje dotyczące transportu

14.1 Numer UN : Nie dotyczy

14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN: Nie dotyczy

14.3 Klasa(y) zagrożenia w transporcie : Nie dotyczy

Numer rozpoznawczy : Nie dotyczy

Nalepka ostrzegawcza numer : Nie dotyczy

Kod klasyfikacyjny : Nie dotyczy

14.4 Grupa opakowaniowa : Nie dotyczy

14.5 Zagrożenia dla środowiska : nie

14.6 Szczególne środki ostrożności dla użytkowników: nie dotyczy

14.7 Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL i kodeksem IBC :

Brak danych

SEKCJA 15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska

PŁYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

specyficzne dla substancji, mieszaniny

Przepisy prawne:

1907/2006/WE Rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywę Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE wraz z późn. zm.

1272/2008/WE Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 wraz z późn. zm.

790/2009/WE Rozporządzenie Komisji z dnia 10 sierpnia 2009 r. dostosowujące do postępu naukowo-technicznego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin.

2015/830 Rozporządzenie Komisji (UE) z dnia 28 maja 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) z późn. zm.

2008/98/WE Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy

94/62/WE Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

648/2004/WE Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów wraz z późn. zmianami

Ustawa z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 wraz z późn. zm.).

Rozporządzenie MZ z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie oznakowania substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych oraz niektórych mieszanin (Dz.U.2012.445 wraz z późn. zm.).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin (Dz.U. 2012.1018 wraz z późn. zm.).

Rozporządzenie MPiPS z dnia 06 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2014 poz. 817.)

Oświadczenie Rządowe z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz.U. 2013 poz. 815)

Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (Dz.U. 2013 poz. 21).

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U. 2013 poz. 888)

Rozporządzenie MOŚ z 09 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r. , poz. 1923).

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. Nr 259, poz. 2173).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166).

15.2 Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Brak danych

SEKCJA 16. Inne informacje

Zmiany : Sekcja 2, 8, 11, 12, 15

Źródła danych :

Karta opracowana na podstawie informacji własnych oraz kart charakterystyki surowców wchodzących w skład mieszaniny

Inne źródła danych :

Dane dla substancji zarejestrowanych:

<http://echa.europa.eu/web/guest/information-on-chemicals/registered-substances>

PŁYN DO MYCIA NACZYŃ SENSITIVE

Wykaz zwrotów H :

- H315 działa drażniąco na skórę,
- H318 powoduje poważne uszkodzenie oczu
- H412 działa szkodliwie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

Objaśnienie skrótów i akronimów występujących w karcie charakterystyki

- NDS Najwyższe dopuszczalne stężenie
- NDSCh Najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe
- NDSP Najwyższe dopuszczalne stężenie pułapowe
- vPvB (Substancja) Bardzo trwała i wykazująca bardzo dużą zdolność do bioakumulacji
- PBT (Substancja) Trwała, wykazująca zdolność do bioakumulacji i toksyczna
- LD50 Dawka, przy której obserwuje się zgon 50% badanych zwierząt
- LC50 Stężenie, przy którym obserwuje się zgon 50 % badanych zwierząt

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i dotyczą produktu w postaci, w jakiej jest stosowany. Dane dotyczące tego produktu przedstawiono w celu uwzględnienia wymogów bezpieczeństwa a nie jako gwarancję jego właściwości. Informacje zawarte w Karcie dotyczą wyłącznie tytułowego produktu i nie mogą być aktualne lub wystarczające dla tego produktu użytego w połączeniu z innymi materiałami lub różnych zastosowaniach. W przypadku, gdy warunki stosowania produktu nie znajdują się pod kontrolą producenta, odpowiedzialność za bezpieczne stosowanie produktu spada na użytkownika. Pracodawca jest zobowiązany do poinformowania wszystkich pracowników, którzy mają kontakt z produktem o zagrożeniach i środkach ochrony osobistej wyszczególnionych w tej karcie charakterystyki.